

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an 15 Cor.
Pe o jumătate de an 7 Cor. 50 fil.
Pe 3 luni 4 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI“, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
Nagyszeben, Dragonerwache 2
(Strada Gușteriții)

Inserate și anunțuri se primesc la admini-
strația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraș 30 fil.
a doua- și a treia-oraș 20 fil.

Meșteșugari și neguțători.

Impotriva tuturor piedecilor ce se pun în calea înaintării noastre, datori suntem să ne strângem rândurile, să căutăm cai și mijloace pentru întărirea vieții noastre naționale. Un popor care stă cu mâinile în sân și ale cărui puteri lăncezesc în nelucrare, e menit pierzării. Noi însă vrem să trăim și prin vârtutea noastră să ne cucerim un viitor mai bun și mai frumos. Deci la lucru!

Dacă azi pământul e legat și nu ne putem lărgi moșia, vom chibzui cum să ieșim la cale într'alt chip. Vom pune mâna pe unelte mai îndemnate, vom lucra cu sârguință tot petecul de loc, ca moșia noastră să rodească măcar îndoit ca până acum. Dar cu aceasta n'am făcut destul. Oamenii se înmulțesc și pământul se împarte. Din cinci copii — să zicem spre pildă — ai unei familii, fiecare va avea numai a cincea parte din moștenirea părintească. Ei bine, cum să ne ajutăm, ca să n'ajungă copiii noștri slugi la alții, nici să se încuibe între noi și mai mult sărăcia, dinpreună cu toate relele ei? Așa, că ne vom încerca destoinicia și pe alte câmpuri de muncă, vom deschide pe seama noastră în măsură mai mare ca până acum și alte izvoare de câștig, cum sunt bunăoară meseriile și negoțul. Prea ne-am legat numai de coarcele plugului și prea am lăsat îndeletnicirea cu meșteșugurile și cu negoțul pe seama străinilor, în punga cărora s'a vărsat aproape tot prisosul muncii și ostenelelor noastre. Ba unii dintre noi credeau, că meseriile și negoțul sunt îndeletniciri înjositoare și se fereau de ele. A sosit timpul să ne desbărăm de asemenea păreri greșite și păgubitoare.

Ostașii noștri, cari în decursul războiului au cutrierat multă lume, au avut prilej să vadă de ce cinste se bucură la alte neamuri mai înaintate decât noi meșteșugarii de tot felul și neguțătorii, cum pe urma muncii lor s'au înjghebat orașe înfloritoare și a crescut bunăstarea oamenilor. Intorcându-se la vetrele lor, nu re'ndoim, că vor spune celor de acasă învățămintele ce le-au cules în privința aceasta din lumea mare, și le

vor da pilde și îndemnuri bune de urmat.

De ce n'ar putea trăi, dacă nu în fiecare sat românesc, atunci măcar tot în al doilea ori al treilea sat: lemnari, zidari, ciobotari, cojocari, argășitori, curelari și alții meșteșugari de neamul nostru? De ce să poarte tot alții negoțul cu bucate, cu vite, cu carne, cu brânză, cu lână și cu alte lucruri, pe cari le produce țaranul român? De ce alergând la oraș după treburi pe cari le putem străini, cari adese-ori nici vorbe bune nu găsec pentru noi? Va crede doar cineva, că românul n'are iscusință, n'are agerime, n'are minte destulă pentru asemenea ocupațiuni? Să nu fie! Și pe cei mai neîncrezători i-ar fi putut aduce la covingeri mai drepte cele câteva expoziții și societățile meseriașilor noștri din Sibiu, Brașov, Blaj, Orăștie, Săliște, Cluj, Bistrița, Lugoj și din alte orașe, unde avem o seamă de meșteșugari iscușiți, de comercianți cinștiți și chivernisitori. Sprijinindu-i pe aceștia și sporind numărul lor, vom cuprinde din ce în ce mai mult teren și la orașe.

Ca meseriașii și neguțătorii români să se poată lua la întrecere cu cei străini, trebuie să-și câștige învățătura de lipsă, să lucreze cu pricepere și în mod cinstit. Spre acestea trebuiesc crescuți. Se cere ca, bisericile, băncile, societățile noastre și oamenii cu dare de mână să dea îndrumări și să împartă ajutoare tinerilor ca bune înclinări de-a purta în mâinile lor „plugul de aur“ al meseriilor și negoțului. Iar publicul românesc dela sate și dela orașe, în trebuințele sale să alerge tot la meșteșugarii și comercianții noștri, pe ei să-i încurajeze cu banul și sprijinul său. Numai în chipul acesta vom înjgheba cu vremea o puternică pătură mijlocie, care va fi ca un stâlp neclătit al neamului și va servi spre întregirea vieții noastre naționale. Să ne ajute Dumnezeu!

Vorbirea deputatului Dr. Isopescu-Grecul în parlamentul din Viena.

Românii din Bucovina pot fi mândri pe deputații lor, cari, cu ori-ce prilej, le apără interesele îndreptățite în parlamentul popoarelor din Austria. Astfel în săptămâna trecută deputatul Isopescu-Grecul a ținut o vorbire ascultată cu multă luare aminte de către toți deputații.

D-Sa a spus, că Românii votează bugetul (banii de cheltuială) pe seama guvernului. Dacă guvernul își împlinește programul său de-a da autonomie (drept de stăpânire) tuturor popoarelor, atunci va câștiga, de bună seamă, și încrederea Românilor bucovineni. Ca și mai înainte ei cer însă pe seama fiecărui popor dreptul de-a se stăpâni singur și egala îndreptățire, așa ca pe viitor să nu mai fie popoare de rangul întâiu și de rangul al doilea.

Încât privește legăturile Românilor bucovineni față de România, izbucnirea războiului ei a fost pentru bucovineni cea mai tristă clipă a vieții lor. Dar ei nu au răstăcit de pe calea cea dreaptă, ci au luptat mai departe pentru patrie și tron. Sute de mii de Români au murit în războiul acesta, dovedindu-și prin aceasta patriotismul lor.

Petractările de pace, cari se încep acum cu România, spune deputatul Isopescu-Grecul, le putem lăsa în grija contelui Czernin, cari cunoaște bine oamenii și țara românească. El va vedea bine, ce deosebire e între gândul său de a face pace „fără anexiuni și fără despăgubiri“ și între declarația ministrului ungar Wekerle cu privire la aceasta. Dacă vrem să facem o pace cinstită și trainică, atunci să nu zdrobim pe cei învinși, după zicala veche „Vae victis — vai de cei biruiți“.

Românii din Bucovina își leagă de Austria nădejdele lor de a-se cârmui singuri. Dacă s'ar înființa un ținut ucrain în Galiția, atunci Românii s'ar învoi să se alăture la ei cele patru districte din nordul Bucovinei, locuite aproape numai de Ucraini, însă numai așa ca să-și păstreze dreptul istoric

(din trecut) asupra întregului pământ al Bucovinei și să primească apoi și partea românească neatârnată și autonomie deplină, ca și ori-care țară de coroană.

Vorbirea deputatului român a stârnit mare plăcere în rândul tuturor deputaților.

Pacea cu România în parlamentul din Budapesta.

Svonurile, cari s'au răspândit, că suntem în preajma de-a începe sfaturile de pace cu România, au îndemnat pe deputatul Szász Zsombor să facă o întrebare în parlamentul unguresc.

D-Sa a spus, că e mai presus de orice îndoială, că nici un contract de pace nu-i așa de însemnat pentru noi, ca acela pe care îl încheiăm cu România. Deaceia întreabă, că e gata guvernul să ceară la pertractările de pace deplină garanție din partea României, că pe viitor va ocoli orice ajutor oficios, cu cuvântul ori cu bani, care ar putea scorni la noi mișcare împotriva statului? Apoi, e gata oare guvernul să chieime la pertractări și pe un ungur din Ardeal, care cunoaște împrejurările din această țară.

Ministru prezident *Wekerle*, în răspunsul său, arată, că până acum nu s'au început decât pertractările pentru armistițiu (repausul armelor), dar are cele mai bune nădejdi, că cu cea mai mare grabă se vor sfătui și despre pace. Starea noastră cu România trebuie limpezită pe cale pașnică, dacă se poate, dacă nu, atunci cu armele. Punctele pertractărilor de pace nu s'au stabilit încă, dar vom ținea socoteală de apărarea noastră, de lipsurile economice, de legătura cu ei pe uscat și pe mare și de faptul de-a face cu neputință ori-ce amestec al Românilor în treburile noastre.

În cât privește întrebarea a doua *Wekerle* răspunde, că la pertractările de pace va fi, fără îndoială, cine să aperse interesele Ardealului, dar asta e treaba întregii țări ungurești, iar nu numai a Ardealului.

Se face vot obștesc?

În numărul trecut al gazetei, am arătat ce s'a petrecut la Cluj, unde o cuvântat groful *Bothlen* despre felul cum ar trebui să se alcătuiască votul obștesc, pentruca să se asigure întâietate națiunii magiare la conducerea țării. Deastădată venim să aducem la cunoștința cetitorilor un alt glas mai însemnat dela Pesta, care s'a ridicat și el tot împotriva lărgirii dreptului de alegător pe seama neamurilor din țara noastră, așide-re pentru a păstra și pe mai departe starea tristă a lucrurilor de mai înainte. Glasul acesta nu este altul decât al fostului ministru președinte din Ungaria, groful *Tisza* căruia, până când stetea la domnie îi plăcea să se dea de prietenul nostru, deastădată însă își arată grozav arama pe față. Cuvântând despre chipul cum să se facă votul obștesc în Ungaria, și venind vorba despre neamurile din țara asta și cu deosebire despre Români, iată cele spuse de dânsul:

„Ceea-ce privește mai deaproape pe celelalte neamuri din Ungaria, nu mă înve-selește de loc gândul, că numărul alegăto-rilor *maghiari* în întreaga țeara, crește dela

61·2 abia la 61·6 perțente. Mai întâi de toate simt acu lipsa să spun, că numărul acesta cât de curând va trebui să scază, din pricina înmulțirii acelor cari vor ști scrie și ceti. În cele mai primejduite comitate locuite de Români, dintre 287.000 de bărbați maturi 210.000 nu știu scrie și ceti! O parte însemnată a acestora însă, precum se poate ști dinainte, în scurtă vreme vor învăța scrisul și cetitul, câștigându-și dreptul de alegători, și astfel în aceste comitate un-gurimea va fi nevoită să dea îndărăt. Aceasta se va întâmpla cu deosebire în părțile de miazăzi și răsărit ale țării și în Ardeal. Dar în afară de asta, lucrurile trebuie judecate după schimbările ce se vor face în anumite ținuturi ale țării. Starea se înrăutățește și prin faptul că mulțimea românească e mai puțin învățată și astfel agitatorii (ațățătorii) naționaliști mai ușor se pot apropia de ei pentru ca să smulgă din mâinile Ungurilor și ale Sașilor mai multe cercuri. Întărindu-se naționalitățile, deopotrivă cu asta va slăbi și un-gurimea în cercurile ungurești. Drept pildă pentru aceasta ne slujesc neamurile din Austria, cari se luptă între olaltă pentru câștigarea de drepturi mai largi, tocmai din pricina că li s'a dat „vot obștesc“.

Cam acestea sunt lucrurile cari ne prive-sc mai deaproape pe noi din cuvântarea grofului *Tisza*.

Nana Zamfira și florile

Pe timpul de care vorbesc, nana Zamfira avea două grădini, una pentru legumi și pomi în dosul alor două curți, alta „gră-dinuța“, închinată florilor numai, între nemestii și uliță.

Grădinuța era țepăn împrejmuțată cu pari de brad. Când am intrat mai întâiu, nu-mi venia a crede ochilor. Mă așteptam să aflu „răzoare“ cu ochișele, busioc, gușa găinei, filimici și alte flori sătești. Când colo mă trezesc față în față cu un fel de parc orășenesc, vre-o 35 metri lung și mai tot așa lat, croit din pajiște tunsă, șerpuită de cărări în târcoale largi și găzduind ici-colo, pe sărite, figuri mici și mărișoare, pe seama florilor. În largul pajiștei se înalță falnic un rotocol în forma oului, încărcat de micsandre la fel. Aproape de șură, pe un grupiu înherbat, stă foisorul, plăsmuit din prăjini grosioare de stejar nedescojit și având drept proboadă un acaț vânat, a cărui crengi apucase încolăcindu-se peste șură.

Și figurile ce găzduiau? doară leuștean, tămâiță, ismă creață ori rezedă smerită? Vre-o două sau trei pâlcuri cu rezedă, da, am găsit lângă porțiță și aproape de foisor. Încolo flori după „modia“ (vorba nanei) nouă și îndeosebi micsandre cu ridicata, belșițe, pintași, săbiuțe, nalbă, condurul doamnei și ploscuțe, soiuri învoalte și pe ales. Pe fâșia mărginașe erau vre-o 10 trandafiri aleși, vorba ceea, pe sprânceană, câteva smocuri cu liliac, caprafoiu, garofițe și iederă multă.

„Ean' ascultă, nană Zamfiro. Dta la multe te vei fi pricepând, am văzut eu, dar croiala asta și alesul florilor de aici, m'aș prinde rămășag, au pornit din capul altcuiva“. Nana Zamfira a răspuns zimbând: „Așa e,

croeala și alesul florilor n'au roit în capul meu. Grădina asta a trecut prin schimbări de necrezut.“ Și ca să-mi spună povestea în tignă, am luat amândoi loc pe banca din apropiere, unde nana Zamfira m'a lămurit astfel:

„Vre-o 5 ani după măritiș, ridicasem șura de-alătura. Din curtea și așa prea largă, am rupt cât trebuia pentru grădina asta. Pe atunci nu aveam alta. Câțiva ani în șir am prăsit aci legumi și puține flori din legea veche: calapăr, leuștean, saschiu, busioc, știr roșu și rozetă.

„În vre-o 3 rânduri s'a nimerit să văd la oraș grădini cu flori aevea mândre. Mi se duceau ochii după ele. Și, vorba dtale, eu una nu mă dau ușor plainică. M'am re-pezit dar la oraș, de unde m'am întors cu răsaduri de flori, vre-o 4 sau 5 soiuri. Când le-am văzut izbutind, cine era în sat ca mine? N'au trecut 3 veri și jumătate grădinuța era ticsită de flori.

„Mă sculam cu noaptea n cap și abia ți-ai putea închipui, dle profesor, câtă trudă cheltuiam până să văd isprăvite multele gruețe și răzoare, unul mai cucuiat decât celalalt. De se brodia apoi să plouă tare, mă alegeam cu gruețe adânc brăzdate, cu răsaduri desprinse și cărări nămolite cu țărână. Cercat-am în sfârșit cu scânduri, cu glij și cărămizi, întocmind un fel de mor-minte de gândiai că aici s'a mutat cintiri-mul. La nevestele din sat le plăcea și așa. Dar cu atât mai neîndestulită eram eu, care mă sbăteam ca peștele pe uscat.

„Eu unul care m'am îndeletnicit cu flo-ri-le un veac de om și mai bine, eu, nană Zamfiro, te înțeleg foarte bine. Dar spu-ne-mi rog-te prin ce minune ai ajuns să ai o grădină boboc ca asta?

Nana Zamfira a stat cât a stat dusă pe gânduri, apoi a răspuns pe îndelete: „Vorba „minune“ se potrivește. Da, minune s'a în-tâmplat de numai în povesti vei fi găsin-d păreche. De seară la cină am să-ți destăi-nuiesc cum și ce. Acum plecăm fără ză-bavă la colindat, până a nu se fi împrăștiat nevestele.

Am urmat întocmai.

Seara după cină nana Zamfira a dat mi-nunea în vileag, povestind iată ce:

„Gheorghe, bărbatul meu, vânduse unui domn, aici acasă, o mângăliță și 11 purcei unu și unu. Ca mâne era să-i ducem cale de 2 ceasuri. S'a brodit ca, tot ca mâne, omul meu trebuia să stee față la judecătorie. Des-tul că în faptul dimineții sluga și eu des-cărcam mângălița și purceii în curtea dome-nească. Trebuind să rămân în așteptare, am eșit în preajma cetățuiei, unde raiul pe pământ era, nu altceva. Pajiște tunsă cât cuprind ochii, mândru petecită cu brăduleți și guri de apă săritoare, cu trandafiri și gruețe și covoară deși furau vederea.

„Cu grădinarul, care împrășca apă în șiroae, am stat de vorbă lungă vreme, în-trebând mereu de una și alta. Într'aceea ba-ronul, care sta în fereasta deschisă, părea că ascultă ce vorbim. N'a trecut mult și s'a coborât la noi. După ce cutare slujbaș blândoc mi-a numărat banii și a plecat în-apoi, baronul m'a luat la întrebări mai alt-fel ca la spovedanie. Într'atâta altfel, că vorba era acum nu de păcate, ci de flori, legumi și pomi. M'a chemat apoi în sus la doamna, care m'a omenit cu prăjituri și cafea. De plecare mi-a dăruit, cu de-a sila, un colac cât un snop, pentru cei de-acasă.

„Peste vre-o 3 săptămâni, într-o duminică după prânz, numai ce ne trezim cu poarta deschisă și-acum începe minunea — vedem intrând în curtea noastră o brișcă trasă de 4 roibi ca smei. În brișcă sus-sus era baronul și doamna, gătită ca o păună, amândoi veseli și întinzând mâinile prietinește. I-am poftit în casă cu dragă inimă și sărutând, eu și Gheorghe și copilele, mâna doamnei și mulțămindu-le călduros pentru cinstea, de care ne-a învrednicit. Eșind ceva mai târziu în curte, unde am găsit roibii desprinși și rânduți în grajd, baronul n'a pregetat a esamina din fir în păr șură și grajduri, pomi și legumi, găbănașe și pod, cămară și pivniță și tot ce aveam. Până și culcușul hoarelor n'a rămas nescotocit. Și lucru de necrezut, baronița, atât de gingașe și albă ca spuma, ne-a însoțit pretutindni, întrebând și dânsa și gugulind mieii și cei 3 căței de gândeai să-i dai de-a dura de grăsuți ce erau.

„Până una alta am pregătit masa și i-am omenit cu ce aveam mai bun. Pe semne, le-a plăcut la noi; altcum n'ar fi rămas până ce a înoptat. Când masa era pe sfârșite, baronul ne-a lăudat de ne-a pus coarne, închinând cu paharul plin, ear baronița m'a cinstit cu un inel de aur și m'a..., da, m'a sărutat, pe mine, vezi dragă Doamne, Zamfira născut din opincă și crescând mare lângă „Gruui-iei.”

„Intr'aceea s'a fost strâns satul jumătate cu droaia nevestelor, cari se sgâiau chiorăș prin ele ferești. Că baronița s'a simțit îndemnată a mă săruta, după spusa ei, pentru hărnicia mea, eacă cea mai frumoasă plată și răsplată ce mi-a fost dată în viață.

„Cu privilegiul despărțirii, baronul a spus din nou, că i-a plăcut tot ce a văzut, afară de grădinața cu flori, care n'ar fi cum trebuie, dar că ia asuprăși răscoirea ei din temelie.

Am tăiat atunci nanei Zamfira vorba întrebând: „Pare-că tot aș vrea să știricesc și eu, cu ce ai omenit la masă pe oaspeții atât de rari și aleși?”

— „Nu-mi mai aduc aminte din fir în păr. Știu însă că, tocmai era să trimit ca mâne, prin omul meu, un curcan tinăr, cât un berbece, jumulit gata. Curcanul mi-a prins bine, lucru mare. L-am pus întreg pe masă, rumen și strălucind în abureală de-ți lăsa gura apă. Alături erau 2 blide, unul cu caise, altul cu vișine îndulcite, 2 clondire cu pelin învâpăiat și vin lunecos ca uleiul.

După câteva minute, în cari nana Zamfira a umplut sticla cu același vin „lunecos”, dînsa a luat din nou firul vorbirei zicând:

„N'a trecut săptămâna și numai ce mă pomenesc cu grădinarul curții, întovărășit de 4 zileri spătoși și aducând în car unelte, prăjini, lădițe și c. l. I-am întâlnit în mergerea la sapă cu vre-o 7 lucrătoare. Câteva vorbe și am plecat grăbită, lăsând pe grădinar să facă și se dreagă cum îl va tăia capul.

„Sosind acasă într'amurg, m'am repezit în grădinața, dornică a vedea isprăvile zilei. Când colo, poftim Zamfiro: gruețele și figurile rase ca cu briciul și rostogolite preste olaltă, scândurile și cărămizile aruncate vâlvoi lângă șură, iar florile, dragile mele flori, nicăiri! La întrebarea mea cam răstită, că unde-s? grădinarul a răspuns a lene și așa cred, ca în bătaie de joc: „Unde să fie! Neîiind de nici o treabă, le-am aruncat,

greblând și punând de-asupra, pentru foișor, vre-o 50 roabe de pământ.

„Nu cumva să aduc supărare baronului, n'am mai zis cârc, deși eram cătrănită foc, de-mi venia să-i scot bulbuc pe tus-cinci. Singura răsbunare, pe înfundate și ea, a fost, că 2 săptămâni și mai bine n'am pus în grădinața piciorul și când eram aproape, întorceam capul în altă parte.

„Cu toate acestea”, a zis primarul, mai bem odată” și am mai beut un pahar de vin aprins și lunecos, iar nana Zamfira a încheiat povestea deocamdată spunând:

„Intr'o duminică, după sf. liturgie, am părăsit biserica mângăiată și cu gândul la baronița. Noaptea plouase tăricel și acum soarele strălucia în toată măreția lui. Ajungând în curte, un dor nepotolit m'a cuprins de a-mi vedea grădinața, mândră sau hădă cum o fi. Am intrat cu inima încleștată, ră-

mânând apoi smirnă. Vraja întrupată mi-sa părut coborâtă: în bătaia soarelui și cu ochii podidiți în lacrimi mi-au scăpat cuvintele: Iartă-mă grădinarule, că n'am știut ce fac! Și grădinarul m'a iertat în dimineața următoare, încredințându-se din spusele mele, că prostia nu-i legată de sat, ci de om și omul a fost acum odată nana Zamfira.”

D. Comșa.

Ce se întâmplă în Rusia?

Precum am arătat în numărul trecut al gazetei noastre, mare neorânduială s'a pornit în țara aceasta. Nu mai este sigur omul pe averea, pe numele și pe viața sa. Nem-

In drum către casă.

De când s'a pus pace între Ucraina și puterile centrale (ale noastre), ostașii ruși sătui de jaf și pară, au început să la drumul către vetrele lor. Fiecare cum poate, fără să aștepte porunca demobilizării (sfârșitul cătăniei), își vede de drum, ne mai ținând seamă de opreliștea mai marilor. Chipul nostru tocmai înfățișează niște soldați ruși, beți de veselie că s'a gătat bătaia, întorcându-se în satele lor.

ții, — văzând că *Troțchi* și ceilalți ortaci ai lui, cari veniseră la Brestlitovschi să încheie pace, nu sunt oameni de dai-doamne, ci umblă cu doi bani în trei pungi, având gândul ascuns că într-o bună zi se vor rescuța împotriva stăpânilor lor și celelalte popoare din lume și vor cere pace, — s'au pus iar pe lucru, au luat arma în mână și dăi înainte către Petersburg. Rusia ne mai având cătane cari să asculte de comandanții lor, nu poate să pună în fața tunurilor nemțești nici o împotrivire. Astfel trupele germane împreună cu ale noastre, cari asemenea au început să se miște au spart frontul muscălesc, și aproape fără de nici o luptă, au cuprins cetățile însemnate *Dünaburg*, *Rovno*, *Dubno* și altele așisderea. Precum spun depeșele comandurii noastre, cătanele nemțești și austro-ungare au pus mâna pe o bogată pradă. Peste 1300 de tunuri, apoi nenumărate mitraliere, (mașinghever) puști, trenuri întregi, bucate și alte și mai câte au lăsat Rușii pe urma lor, fără să le-atingă.

Văzând *Troțchi* și *Lenin*, că cu Neamțu nu poate glumi nimeni, au trimis din nou o depeșă la Berlin, cerând pace și învoindu-se să facă ce li se va cere, numai să înceteze războiul. La telegrama aceasta a răspuns Berlinul, că pe vorbe goale și umflate muscălești nu se mai lasă, căci depeșile pot fi și mincinoase, dar să poftescă Rușii și să trimeată un om de încredere la comandura înaltă nemțească, ca să spună ce au de spus cu graiul și s'o întărească apoi și cu pecete pe hârtie. Dar până una alta, zic Nemții, noi ne vedem de drum și mergem înainte...

Și chiar așa precum am scris la gazeta trecută, Germanii vreau să cuprină cu ori-ce preț niște colțuri de țară din Rusia, unde se află frații de-ai lor, despre care zic că greu sunt asupriți de jugul și biciul muscălesc. Este vorba de *Curlanda*, *Livlanda* și *Estlanda* pe cari nu le mai poate lăsa acum din mână, pentru ce-i în lumea asta. Vom aduce chiar și noi în numărul viitor al gazetei o mapă, pe care sunt însemnate toate țările acestea, ca să vadă tot omul despre ce este vorba și să se lumineze.

Acum atâta putem să mai adăogăm, că Neamțul nu se grăbește cu pacea față de Rusia, deoarece, zice el, că cu cât trece vreme mai multă până ne așezăm să stăm de vorbă domnește la masă cu Rusul, cu atâta ne putem face noi mendrele mai cum se cade. *Kühlman*, cel care a fost de față la cea dintâiu sfătuire dela Brestlitovschi, a declarat chiar fără încunjur, că până ce nu gată sfătuirea și cu România, care asemenea vrea să pună pace, nici nu stă de vorbă cu Rusia. Cam aceasta ar fi starea lucrurilor în țara aceasta tulburată, și ocărăta de toți prietini ei de mai înainte, cari o blastămă pentru că i-a tras pe sfoară și i-a tradat mișelește.

Nemții înaintează cătră Petrograd.

Armatele nemțești, folosindu-se de privilegiul încetării sfătuirilor de pace dela *Brest-Litovsch*, au rupt liniile Rușilor prin mai multe părți, și-acum fără de nici o piedecă serioasă, ce li s'ar pune în cale, își urmează drumul cătră inima țării muscălești, spre *Petrograd*. Toate orașele mai însemnate de

pe țărmurii mării baltice, au căzut fără de nici o împotrivire: *Pernau*, *Reval*, *Dorpat* și *Pscov* (*Pleskau*). Unele dintre localitățile acestea, fiind întărite de Ruși încă în vremuri bune de pace, o mulțime de tunuri și alte unelte de ale războiului au căzut în mâinile Germanilor. Pe de altă parte și trupele austro-ungare mergând mână în mână cu Nemții au pătruns în *Ucraina*, noul stat înființat din dărăburirea Rusiei, unde au fost chemați întru ajutor, și au intrat în cetatea *Șitomir*, în care își hotărâse sălașul așa numita *Rada*, adică stăpânirea țării (guvernul ucrainean). Dela *Șitomir*, până la *Kiev* nu mai este o cale atât de lungă, așa încât ne putem aștepta, că în zilele viitoare trupele noastre vor pătrunde în *Kiev*, mândra capitală a Rusiei mici (*Ucrainei*).

Să spun acum câteva cuvinte și despre orașele amintite mai sus și cucerite de Germani. Cetatea *Dorpat* are o mare vechime, fiind întemeiată de principele rus *Iaroslav I.* la anul 1030. Locuitorii de azi ai acestui oraș, al căror număr se ridică la 40,884, sunt în mare parte Germani. *Dorpatul* este vestit pentru multele școli, muzeie și alte instituții culturale ce le cuprinde între zidurile sale.

Pernau, este un oraș cu vre-o 20.000 de locuitori, pe marginea mării, însemnat pentru portul său, din care se trimeteau în lumea întreagă nenumărate vapoare încărcate cu bucate.

Rușii cer din nou pace.

Berlin 26 Februarie. Cancelarul (ministrul afacerilor cu alte state) german *Hertling*, în cursul cuvântării sale ținute în parlament, a spus următoarele: „*Alaltăeri a sosit vestea, că guvernul din Petrograd a primit condițiile (cerințele) noastre de pace, și-a trimis oameni pentru ducerea la bun sfârșit a sfătuirilor de pace dela Brestlitovsch. Tot pentru scopul acesta au plecat acolo și trimișii noștri. Este cu puțință că asupra unor amănunte neînsemnate se vor naște încă neînțelegeri, dar scopul cel mai însemnat, adică înfăptuirea păcii, l-am ajuns. Condițiile (tot ce cerem noi) de pace ale noastre, au fost primite și pacea se va încheia în cel mai scurt timp.*”

Rușii se roagă de armistițiu (repausul armelor).

Berlin. 26 Februarie. Gazeta „*Localanzeiger*” scrie, că comandantul armatei rușești *Crilenco*, a depeșat comandurii germane, ca să binevoiască a prenoi armistițiu, deoarece Rușii sunt gata să primească toate condițiile de pace.

Condițiile de pace ale Nemților.

La depeșa trimisă de Ruși înaltei comandurii germane pentru prenoirea armistițiului (repausul armelor), li s'a răspuns cu următoarele condiții (cerințe) grele:

Berlin 27 Februarie. *Secretarul de stat d. Bușe (Busche)* a vestit parlamentului german condițiile puse Rușilor la cerea lor de pace. Și anume: țările de-alungul așa zisei mării baltice, de aci înainte să nu se mai țină de Rusia. Germania împreună cu Austro-Ungaria va hotări asupra soartei lor în bunăînțelegere cu dorințele locuitorilor din cuprinsul lor. *Livlanda* și *Estlanda* vor fi ocupate și pe mai departe de poliția germană (armată pentru păstrare a bunei rânduieli), până atunci până când își vor alcătui ele astfel de întocmiri cari să chizășuiască viața și averea locuitorilor. Rusia trebuie se încheie pace cu Ucraina, golește Ucraina și Finlanda de ostașii ziși ai „*Gardei roșii*”, dă îndărăt Turciei ținuturile cucerite, recunoaște desfășurarea capitulațiilor turcești (popoarele mai mari până înainte de războiu își aveau în Turcia tribunalul lor unde erau judecați cei vinovați de creștini și nu de) Turci. Aceste tribunale se numeau capitulații Turcii le-a pus cap la începutul războiului și începe îndată demobilizarea.

Mai departe se va regula afacerea vapoarelor de războiu ale Rusiei și celor ale antantei aflătoare în Rusia, mersul vapoarelor pe marea neagră și baltică, contractul comercial germano-rus va căpata din nou putere ca mai înainte, până la anul 1925 Germania va fi protejată (părtinită) la ori-ce ce ar face ea în Rusia, iar guvernul rusesc să se îndatoreze a opri ori ce aghitație (ațătare) împotriva Nemților, chiar și în țările cuprinse de ei. Aceste condiții trebuiesc primite în timp de 48 de ceasuri, (ceia ce s'a și întâmplat, precum am aflat noi dela gazetă).

Sfătuirile de pace cu România.

La începutul săptămânii, în care am intrat, s'au început și sfătuirile de pace cu România. După-cât se știe până acum ministrul *Averescu* a legat mai întâiu armistițiu (repaus de arme) cu *Mackensen* în *Focșani*, apoi s'a dus la București, unde s'a sfătuit vreme mai îndelungată cu generalul neamț și în sfârșit s'au hotărât să se ducă în satul *Bufta*, nu departe de București, pentru-ca acolo să pertrateze în pace și liniște punctele sub cari s'ar putea încheia pacea.

Când scriem aceste șire sfetnicii puterilor din mijloc și ai României se găsesc în *Bufta* și cumpănesc mijloacele prin cari s'ar putea ajunge la înțelegere. Din partea Nemților conduce sfătuirile secre-

tarul de stat *Kühlmann*, din partea Austro-Ungarei ministrul *Czernin*, din partea Bulgarilor ministrul *Tonciew*, care a fost și la pertratările de pace din București în 1913, iar din partea Turcilor ministrul *Achmed Nessimi bey*. Se înțelege că fiecare împunernicit mai are pe lângă sine câți-va tovarăși, ca să-i stea în ajutor.

Din partea Românilor până acum nu ia parte decât ministrul președinte *Averescu*. Știrile din Berlin nu prea au multă nădejde în înfăptuirea păcii, dar toți sunt de părerea că pertratările nu vor ținea multă vreme și cât de curând vom ști, ce va ieși din *Bufta*.

Iată știrile mai amănunțite despre aceste sfătuirii.

Guvernul unguresc și pacea cu România.

După cât vestesc ziarele din Pesta, la sfătuirile de pace cu România vor lua parte și trimișii guvernului unguresc. Atât e sigur, că ministrul Wekerle pleacă zilele aceste la București, dar nu se știe cine îl va mai însoți dintre bărbații politici ungurești. Se vorbește despre miniștri Serényi și Sztérényi, precum și despre grozii Tisza și Andrássy. Ei voiesc să câștige la pertractări chizeșie din partea României, că pe viitor va sprijini țara noastră și economicște, dându-i bucate și petrol și va abzice de planurile și ațătările politice de mai înainte. In scopul acesta, deputații din Bupapesta, cer libertatea Dunării, adecă să nu mai fie pe viitor România singură stăpână peste corăbiile, ce plutesc pe Dunăre. Apoi mai cer dela Români îndreptarea graniței la Predeal, la Oituz, la Vârciorova și în munții Sibiiului.

Ce cer Români?

După o știre, pe care o publică ziarul „Az Est“, pertractările cu generalul Averescu merg destul de bine. Cererea de căpetenie a Românilor este să li se dea cele trei județe, pe cari le-au luat Rușii dela ei în anul 1878. Trustrele județe au o întindere de vre-o 10 mii kilometri patrați și cuprind orașele Ismail, Bielgorod și Cahul cu ținutul din jurul lor. Dintre politicianii (oamenii de stat) români cari au rămas în București, Marghioman lucrează din reputeri pentru pace. Bătrânul Petre Carp a trimis o scrisoare ministrului Averescu, în care spune, că trebuie pedepsiți aceia, cari au aruncat România în prăpastie și că pe viitor ei nu vor mai putea conduce trebile țării românești.

Antanta și România.

După gazetele din Franța guvernele antantei au hotărât în 20 Februar să rupă toate contractele, pe cari le-a fost încheiat cu România.

Bulgarii și Români.

Profesorul bulgar Georgow scrie într-o gazetă bulgărescă, că Bulgaria are interes să fie despărțită de Români prin apa Dunării, ca să se apere mai bine de ei. Dacă e adevărat, că România în loc de Dobrogea va primi Basarabia, atunci nu se va face un lucru cu minte, deoarece, pe Români și pe viitor numai frica îi va ținea de partea puterilor din mijloc. E interesul acestor puteri să scoată România din războiu scăzută, iar nu mărită.

Germania și România.

Cancelarul german Hertling a ținut Luni o mare vorbire în parlamentul din Berlin, care a stârnit mirarea tuturor. Hertling a spus, că e gata să înceapă pertractări cu Wilson, precum și cu puterile antantei, căci acest fel de pertractări ar duce mai iute la izbândă, decât cearta de vorbe de acum. El a mai spus apoi, că Germania nu vrea să țină Belgia, pe care a cucerit-o și că în celelalte puncte e învoit a-l asculta pe Wilson.

Cât privește pertractările de pace cu România, cari s'au început Duminecă, nu e Germania singură interesată. Datorința Nemților e să ocrotească cerințele îndreptățite ale Austro-Ungariei, Bulgariei și Turciei și să netezească drumul pentru a fi primite. Poate că aici se vor naște și greutăți, dar dacă va fi bunăvoință în amândouă părțile,

atunci totuși se va face pace. Germania vrea să facă și din România o prietină pe viitor, cum o încearcă asta și cu alte state, cu cari încheie pace.

Povețe pentru sănătate

Cine sunt puși să aibă grije de
sănătatea sateanului.

Oameni buni!

Mai încolo am să vă spun pricinile pentru care Dvoastră vă îmbolnăviți mai ușor și vă lecuiți mai greu decât târgoveții. Acum vreau să vă învăț mijlocul cum să vă lecuiți ușor de ori-ce boală. N'am să vă spun ce leacuri să luați ci „cum să faceți“ pentru ca să știți ce leacuri să luați.

Stăpânirea, ca și omul care își pricepe nevoile, vrea ca Dv. să fiți sănătoși, pentru-că numai omul sănătos doboară toate stăvilele ce i se pun în cale și ajunge la liman. Stăpânirea, ca și un părinte căruia îi sunt dragi copiii lui, vrea ca Dv. să fiți sănătoși, pentru-că numai aceea țară merge înainte care are popor sănătos, după cum numai aceea gospodărie e tichnită în care nu se știe de boale.

Toți cei-ce trăim între Dv. puși de stăpânire, cum sunt primarii, preoții, învățătorii, moașele, doctorii de spitale, toți suntem datori să vă sărim în ajutor îndată ce Dv. veți avea nevoie de ajutorul nostru și ne veți spune.

Preotul poate face cel mai mare bine poporenilor lui, pentru-că preotul vede pe om și la sănătate și la boală, și când se naște și când moare, și la biserică și acasă și peste tot locul. Cea mai mare legătură trebuie să fie la țară între preot și locuitor și-i tare bine așa. Omul la țară, dacă are pe cineva bolnav, se ferește de toți, numai de preot nu; pe preot îl chiamă când e omul bolnav pentru ca să-i facă rugăciuni de îndreptare, ori pentru-ca să-l spovedească și să-l împărtășească.

In toate împrejurările, când Dv. chemați pe preot pentru pricini de sănătate, preotul e dator să dea de știre ori primarului ori doctorului. Dar Dv. socotiți această faptă creștinească a preotului ca o pără și-l țineți de rău, când aflați că preotul a spus doctorului de un bolnav din casă dela Dv. Un preot din cercul meu, care, spre cinstea lui, mă vestește totdeauna când află un bolnav în parohia lui, mă roagă totdeauna să fac așa ca să nu știe omul că știu de bolnav dela preot, spunându-mi că dacă ar ști oamenii că el îmi face cunoscut pe bolnavi, nu ași mai afla de dânșii, căci atunci s'ar feri și de preot la caz de boală. Și fac cum zice preotul, pentru-că altfel n'aș ști de atâția bolnavi din partea lui. Dv. să nu socotiți însă, oameni buni, că cel ce vă chiamă doctorul, vă vrea răul, ori vrea să vă facă vre-o stinghereală; nu, oameni buni, acela arată că are suflet de creștin și că vrea ca totdeauna să fiți sănătoși.

Învățătorul poate să vă ajute tot atâta de mult ca și preotul, pentru-că el e în măsură a ști și când sunt școlarii bolnavi și când sunt părinții școlarii bolnavi. De obicei când e cineva bolnav în casă, oprește și pe copil de a se duce la școală, și când învățătorul întreabă pe copil de ce n'a venit la școală, îi spune c'a fost bolnav el, ori că-i bolnav cineva din casă. Apoi învățătorul poate și trebuie să caute de sănătatea școlarii și în alt chip, să se tundă,

să se peptene, să nu scuibe pe jos și altele. Știți că curățenia trupului e începutul sănătății, și dacă învățătorul bagă de seamă la aceasta, arată că vă prețuește sănătatea și vă dorește binele. Dr. A. Ilescu.

Abonați

și

răspândiți pretutindenea

„Gazeta Poporului“

cea mai cu dragoste foaie
pentru neam!

Cântec din bătălie.

Frunză verde de scumpie
Mă sulii în deal la vie,
Mă uitai peste câmpie
Și văzui casa pustie
Oamenii în bătălie
Și copii 'n săsăcie,
Și nu le pot toate scrie . . .

Și-am zis verde de neghină
Văzui pe maica bătrână
Cum plânge lângă fântână,
Pe tata fără hodină
Tremurând cu coasa 'n mână.
Văzui nevasta străină
Cum tot plânge și suspină
Toată ziua prin grădină
Cu doi copilași de mână.

Și-am zis verde și 'nflorită
Văzui iarba necosită
Galbenă și bătrănită
Și nevasta năcăjită
Și copiii fără pită . . .

Și-am zis verde de năgară
In ast' vară n'a fost vară
C'a fost numai foc și pară
De m'o ars la inimioară,
Că-mi plâng copiii pe-afară
Cu dor și cu jale-amară.

Gavrilă Istrate.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 3 Martie.

Ioan Vidu. In zilele trecute a fost lăsat să se întoarcă la vatra sa iubită din Lugoș, vestitul alcătuitor de cântece (compozitor) și conducător de cor: Ioan Vidu. Mai bine de un an de zile a petrecut internat la Șopron, cu prilejul intrării României în războiu. Eram triști și noi știind că acela care, a alcătuit cântecele „Auzi valea“, „Răsunetul Ardealului“, „Păc, păc, păc“ și multe minunate doine de jale și veselie,

sufere pânea amară înecată în lacrimi a străinătății. Acum i s'a făcut în sfârșit dreptate. Toate gazetele scriu cu bucurie despre întoarcerea lui Ioan Vidu acasă, rugând pe bunul Dumnezeu să-i întărească inima pentru ca săși poată începe lucrul și să ne înveselească din nou și pe noi cu comoara doinelor și cântecelor sale.

Pentru cei-ce ne ocărăsc, căci scriem pe înțelesul poporului. Sunt unele gazete, cari se tot leagă de noi pentru pricina, că de ce folosim cuvinte de acelea, care le pricepe poporul, și nu scriem pe domnie, cu vorbe neînțelese și scoase de prin cărți, cari dau multă bătaie de cap, și la urmă

tot iese nimica goală. Noi, la dreptul grăind, n'avem vreme de sfadă; nici de-a îndrepta și povățui pe nimeni, cum să scrie ori nu. Noi vrem să fim pricepuți mai întâiu de popor, căci spre aceasta ne-am pus ținta, și truda noastră, ne bucurăm, deoarece n'a fost zădarnică. Ca să se vadă însă cum judecă în treaba aceasta și poporul, dăm spre publicare o scrisoare a unui abonent de-al nostru, care ne-a priceput scopul și cuvintele noastre:

Kernyecsó la 21/8 Februar Anul 1918.

On. Adm. și On. conducători ai Gazetei!

Eu abonent al d-voastră, eu vă aduc la cunoștință, căci foaia am primit-o regulat dela 1 Febr. știl. nou. Dar am cetit în alte foi, care nu-s nici pe jumătate ca ea, căci își bat joc de ea, că ziceți în loc de armistițiu hodina armelor și câte verzi-uscate, bătându-și joc de ea că vorbește în limba noastră populară, și ele nu se văd ce frumuseță prind ele pe lângă „Gazeta Poporului”. Căci sunt nimic, căci o foaie așa de frumoasă de când e răboiul așa frumoasă nu am mai avut căci pe care li-am avut s'au oprit și mă tem căci nu va espeda mult, și eu mă declar că de ea nu mă voi despărți. Aș fi dat pe abonament pe un întreg numai nu am crezut că e de așa frumoasă.

Petru Petrică

Kernyecsó Krassószörény m.

Urcarea prețului bucatelor și nutrețului. În zilele trecute guvernul a dat o poruncă (ordinațiune) prin care a urcat prețul bucatelor pentru recolta (roada) anului 1918 și-a hotărât prețul lor în chipul următor: *grâul de maje metrică 60 cor.; secara, orz, ovăs, cucuruz amestecat 52 cor. maja; cucuruzul ales (specialități) 60 cor.; tătarca (alac) 150 cor.; mazerea 100 cor.; borșul (mazerea dulce) 120 cor.; linte 150 cor.; mazerea pentru cai 90 cor.; mazerea pentru nutreț 90 cor.; mazăricea 140 cor.; sămânța de cânepă, în, bostan și floarea soarelui 150 cor.; sămânța de mac 350 cor.; napii de zahar 14 cor.; iar cartofii (crumpenii) 18 cor.* În cursul anului însă prețul unora dintre acestea se va urca.

O nouă gazetă ungurească în Sibiiu. Incepând cu 1 Martie a. c. va ieși în Sibiiu o nouă gazetă ungurească de zi, numită „Nagyszébeni reggeli ujság”, care, tipărindu-se noaptea, se va pune în vânzare totdeauna dimineața la ceasurile 6. Redactorul ei principal este avocatul *Dr. Emil Kormos*. Cerem ca noua gazetă să aibă și față de Românii sibiieni o ținută mai dreaptă și înțelegătoare, de cum am fost obicinuiți să ne învrednicim cu atâtea vorbe de ocară din partea surorii ei mai vechi, botezată „Nagyszébeni Ujság”.

Logodnă. Dșoara *Emilia Muntean* din Henig și dl *Virgil Cucuiu* abs. de teologie din Budiul de câmpie își anunță logodna celebrată în 16 Faur a. c.

Domnul deputat Mihali va vorbi. Comitetul partidului național român a ținut zilele trecute la Budapesta ședință sub președinția dlui deputat dr. Teodor Mihali, și a fost ales un deputat care să ia cuvântul la desbaterea bugetului, cu care prilej să arate limpede cari sunt dorințele românilor din Ungaria.

De-ale gurii pentru petrol, zahar ori tutun. În sfârșit ministrul nostru pentru hrană ș'a dat învoirea să se facă așa precum făcea lumea pe vremea moșului Adam, când nu se știa de bani de hârtie ori de alt

soiu. Și anume toți economii cari voiesc pot să deie cui vreau și cui îi trage inima clisă (slănină), cucuruz (porumb) și alte de-ale gurii, pentruca să capete în schimb petrol (gaz), zahăr, ori tăbac. Curat ca pe vremea lui Papuc-vodă!

Arestarea d-lui Dr. Valer Braniște. Ziarul „Ujság” din Cluj scrie următoarele: „In Lugoj s'a făcut o arestare senzațională. Un bărbat cunoscut în tot Bănatul Dr. Valer Braniște, care fusese mai înainte profesor de gimnaziu, iar acum se ocupa cu redactarea unei gazete. Cu ani înainte a redactat în Timișoara o gazetă pentru ca mai apoi să se mute la Lugoj, unde a întemeiat „Drapelul”. Braniște a fost totdeauna o persoană însemnată a partidului național român și cu deosebire la alegerile de deputat făcea agitație mare. Adevărata pricină pentru care a fost arestat numai bănuie se poate, deoarece despre ea nu s'au declarat cercurile oficioase, cari au întârit știrea arestării. Cu câteva zile înainte de asta au mers la Lugoj dedectivii Bialokurski Géza, Püspöki, și Kalmár, și s'au pus să cerceteze”.

Adunarea de bucate în anul 1918—19. Se vorbește în multe părți, că guvernul are de gând ca în anul acesta, pentru asigurarea mai bună a locuitorilor cu făină va porunci recvirarea bucatelor îndată după treierat și nu va îngădui sub nici un chip vânzările de grâne între particulari.

În luna Martie se vor strânge (recvira) porcii slabi. Ministrul de agricultură a împuternicit comitetul pentru grija porcilor ca la strânsul porcilor neîngrășiți să de-a cu 1 coroană mai mult peste prețul maximal — dar asta până la 1 Martie. După acest termin porcii slabi vor fi recvirați în toată țara, dacă vinderea lor de bună voie nu va fi îndestulitoare.

Înfățișarea recruților dela gloate. (Landsturm). Cu prilejul înfățișării recruților dela gloată, comănduirea din Sibiiu a băgat de seamă, că mulți dintre cei ce aveau să se prezinte (să vină) într'o anumită zi hotărâtă, soseser cu întârziere de-o zi sau chiar și mai multe. Se fac deci luători de seamă toți deopotrivă, că ori-și-ce întârziere, fie cât de mică, se va pedepsi în chipul cel mai aspru.

Tineri sloboziți dela cătănie cari sunt de 18—24 ani, vor fi chemați din nou la arme. Ministrul de honvezi a dat poruncă, în urma căreia înceată scutirea dela cătănie a tuturor celor născuți în anii 1899—1894. Mulți din aceștia au fost scutiți din deosebire pricină. Cei lăsați acasă pentru lucrul câmpului intră la 11 Febr. nou la miliție. Cei născuți în 1899, 1898 și 1897 vor fi chemați pe 1 Martie nou, iar cei din 1894—1896 pe 3 aprilie n. Numai cei ocupați prin ocne, la trenuri și în slujba corăbiilor pe Dunăre sau aiurea, vor putea rămânea tot în slujba aceasta. Cei născuți în 1900 și așetați în anul acesta încă vor fi chemați curând. Mai târziu însă se vor da iarăș slobozenie (urlaub) pentru lucru câmpului și anume începând dela 8 Aprilie până în 8 Mai nou celor din anii 1899, 1898 și 1897, iar celor născuți în 1894—1895—1896 până la 31 Martie. Deci economii cu pământ mai mult, din bună vreme să ceară — pe calea primăriilor — pe fiii lor născuți în acești ani, să fie sloboziți pe acel timp.

Adevăruri dureroase. În casa țării din Pesta a făcut deputatul Szilágyi Lajos o interpelație pe cât de însemnată, pe atât de dureroasă. Anume d-sa a spus că Austria

trebuia să dea 23%, iar Ungaria 21% de soldați, fiecare după mulțimea locuitorilor săi. Noi în loc să dăm 21%, am dat 25% ceea ce face în patru ani, decând purtăm răboiul, tocmai o jumătate de milion de vieți omeșteți mai mult. Deputatul Szilágyi a spus mai departe, că rugările Austriacilor pentru vre-o dispensație dela miliție, erau totdeauna mai iute ascultate decât ale Ungurilor, și mulți să vor fi prăpădit în lupte, din cauza că le-a venit dispensația prea târziu, ori nici cum. El a arătat mai departe cum o lege dă drept conducătorilor de armată să întregească cu soldați de ai noștri, regimente în parte nimicite din Bucovina și Galiția.

Vorbirea aceasta plină de adevăr a scos la lumina zilei un fapt foarte dureros. Ne gândim și noi românii, la morții noștri de de pe câmpurile de luptă. Mulți dintre ei și-ar fi mântuit viața dacă cei de la cârmă erau cu mai multă chibzuială și inimă, pentru câte o vieță de om. Pe lângă toate astea cei din Austria, se plâng că Ungaria n'a dat destui soldați armatei comune. Să cetească eu mai multă băgare de seamă statistica de aici.

O cătană percută fără de urmă. Un om năcăjit abonent de-al nostru, ne trimite spre publicare următoarea scrisoare:

Faceți bine și puneți în foaia d-voastră și dați în largul țărilor, că nu cumva s'ar afla viu s'au mort un om cu numele *Floresk Niculae*, născut în 1879, asetat la 1900. A slujit la al 23 regiment de honvedii a 8 companie la gloate și a plecat din Deva cu al doilea „menet század” (companie pentru mers pe câmp) în 25 August 1914 spre Galiția și de atunci nu se mai știe de el. Cine îi va da cumva de urmă, să-mi scrie pe adresa aceasta:

Moise Marinescu, cantor

Szentgörgyvália u. p. Pusta Kalán Hunyadmege.

Deputații români cer eliberarea internațiilor noștri. Deputații Teodor Mihali și Stefan C. Pop s'au înfățișat la ministrul president Wekerle, ca să pună o vorbă pentru internații din Ardeal. Ei au cerut eliberarea și totodată să se pertracteze cât mai îngrabă procesele românești ca să se poată întoarce fiecare dintre ei acasă. Ministrul president a promis că se va interesa de afacerea lor.

Calendarul nou în Rusia. Dela Petrograd se vestește, că bolșevicii (cei cari umblă să facă pace) a dat poruncă să se pună în locul *calendarului vechiu*, precum îl avem și noi Românii, în toată țara rusească calendarul nou sau gregorian, precum este la papistași, și anume începând cu 1 Februarie, care are să fie de-atunci înainte 14 Februarie.

Chinematograful „Apollo”. Programul săptămânii acestei este următorul: în 28—1: *Călărețul pusteii*; 2—3 *Făgăduința neținută*; 4—5 *Servitorul lui Frank Bayer*; 6—7 *Costărcul Califului*; 8—9 *Odaia Nr. 7*; 10—11 *Prințul teatrului*; 12—13 ? ? ; 14—15 *Umbrela (ploierul) lui sfântu Petru*; 16 1—7 *Fred Roll partea I*.

Starea economică a Moldovei. Interesantă dare de seamă despre starea economică a Moldovei cetim într'o gazetă ungurească. La sfârșitul anului 1916 avea încă bucate cu prisosință. Guvernul românesc s'a obligat atunci că se îngrijește de armata rusească cu bucate, cu nutreț și cu carne de vite tăiate. Rusia avea datorința să întoarcă împrumutul acesta, dar după izbucnirea revoluției n'a mai putut să-și impli-

nească făgăduința. În chipul acesta a năpădit lipsa și în Moldova, unde fusese mai înainte atâta bogăție de bucate. Carne acum nu se prea află în Moldova. Numai muncitorii capătă de două ori pe săptămână. Nici vite, lapte și unt nu prea sunt. De asemenea nu este nici petrol, deoarece ce sondele (fântânile) dela Moinești nu prea dau multă păcură. Litra de petrol costă 6 lei și o familie nu capătă decât o litră la lună. Săpunul și uleiul sunt foarte rare. Lâna e recirată. Pădurile sunt stărpite. Nici piele nu-i de nici un soi. Tabac nu capătă decât soldații, cât le mai dau Rușii.

Ce fac prizonierii noștri din Rusia? Doi deputați unguri — grăind despre știrile în ziare, după cari prizonierii noștri în Rusia au fost puși în libertate, și acum să află în mare primejdie, căci trebuie singuri să-și caute de hrană, sau să caute prin tot felul de năcazuri să ajungă iară în patria lor, — au cerut lămuriri dela primministru.

Dr. Wekerle, a răspuns că știrile din gazete sunt cam mărite. Numai în Rusia care stă sub stăpânirea Bolșevikilor, adică între Moscova și Petersburg, stările sunt desnădăjduite, nu numai pentru prizonierii noștri, ci și pentru ruși. Căci avem înștiințare că până și ofițerii ruși, se văd siliți să-și câștige pâinea îmbrățișând meseria de lucrători pe la gări și hordari. În această parte a Rusiei, prizonierii noștri sunt acum în libertate, și trebuie să-și caute singuri de-ale hranei. Am luat toate măsurile pentru a ajuta pe prizonierii aceștia, și a-i aduce acasă. Am trimis 4 milioane coroane pe lună ministrului danez din Rusia să-i împartă prizonierilor noștri și acest ministru cu mare bunăvoință se interesează acum de soarta prizonierilor noștri. Dar împărțirea de bani dela alți oameni pentru prizonierii — nu poate face ministrul danez, căci poșta rusă nici nu umblă acum. În celelalte părți ale Rusiei, ca Turkestan, Siberia, lucrurile nu stau așa prost ca în Rusia bolșevică. De aceia nu grăbim aducerea prizonierilor noștri din Siberia, ca să nu ajungă și aceștia în partea periculoasă din Rusia. Guvernul ungar va face tot ce-i omenește cu putință pentru prizonieri. Sperăm că înaintarea Germanilor și poate și a trupelor noastre, dacă nu în Rusia, atunci în Ucraina, va pune mai curând capăt acestei stări triste.

Casa dela Ierihon. Sub titlul „Casa dela Ierihon“ dl Dr. I. Broșu a scos de sub tipar o colecție de „*Omili și cuvântări bisericesti.*“ În 9 talmăcește rugăciunea „Tatăl nostru“, în 18 propovăduiește pe Hristos, iar 6 sunt „din lumea celor ce sunt și au fost“. Frumuseța și bogăția figurilor oratorice, plasticitatea expunerii, ilustrarea învățăturilor religioase-morale cu asemănări din vieță și pilde din istorie, limba poetică și neaoșe românească, procură cetitorilor o adevărată elevație și mângâiere sufletească. Rostite fiind cu binecuvântare fericitului metropolit Ioan Mețianu în catedrala din Sibiu și consultând autorul la compunerea lor oratori distinși, preoțimea le poate ceti și folosi cu succes la împlinirea dirigătoriei sale învățătoare și recomanda spre lectură credincioșilor, mai ales între împrejurările actuale, când trebuințele sufletești ale poporului reclamă o îngrijire deosebită. Se pot procura dela Librăria diecezană din Arad cu prețul de 6 cor. + 70 fil. pentru poștă.

Publicațiune.

Se află de vânzare 1—3

o casă parter

în opidul Blaj.

Informațiuni dă Iustin Iosif Hosszu, oficiant agronom, Blaj-Balázsfalva.

Un preot

român dela sat caută o conducătoare de casă cu 1 April. Să se priceapă bine în ale economiei casnice, onestitate și încredere se recere. Respectiva să nu râvnească la salarii ci la o viață liniștită până la finea vieții.

Ofertele dinpreună cu pretensiunile și descrierea mai detaliată sunt a se adresa la administrația „Gazetei Poporului“.

1—3

O familie românească din Arad caută

o econoamă

în vârstă de 40—45 ani, care se pricepe la fiert și la lucrurile casei.

Ofertele să se trimită la administrația „Gazetei Poporului“.

Gazeta Poporului

publică anunțuri de orice fel: **vânzare de moșii, cumpărări felurite, oferte de căsătorie, reclame, bilanțuri și altele.** Slujind onorații clienți **cu prețuri moderate și tipăritură limpede.**

Deoarece „Gazeta Poporului“, este astăzi **poate cea mai răspândită foaie românească** printre popor, cei interesați în privința aceasta, vor găsi în ea un practic mijloc pentru reclamă și schimb de interese comerciale.

2—5

Am o moară

de benzin cu 3 petri și caut un partași la o jumătate de parte, **care să se priceapă și la conducerea ei.** Doritorii au a se adresa la mine: 3—3

Alexiu Cibu, învățător.
Oláhdátya, u. p. Szászsebes

Publicațiune!

Să află de vânzare

o moșie de ca. 450 jugăre

catastrale în Cottul Alsófehér. Informațiuni mai în detail dă Iosif Iustin Hosszu, oficiant agronom în Blaj (Balázsfalva).

2—3

Publicațiune.

Se esarendează cu 1 Januar 1919

o moșie de 415 jugăre

aflătoare în comitatul Alba-Inferioară.

Cu informațiuni servește Iosif Iustin Hosszu, oficiant agronom la Administrația centrală Capitulară în Blaj-Balázsfalva. 2—3

Doi cai

unul de 2 iar celălalt de 3 ani în stare bună pe garanță, se află de vânzare la Ilie Muntean econom în Turnișor (Kis-Torony) lângă Sibiu, sub numărul casei 124.

1—1

A ieșit de sub tipar: 2—3

Daniil D. Graur:

„Cultivarea viiei, manuarea vinului, morburile și vindecarea lor.“

Se poate comanda dela „Asociațiune“ din Sibiu—Nagyszeben.

Cumpărați și cetiți

Călindarul de buzunar

pe anul 1918.

Scos de Tip. „Poporul Român“ din Budapesta.

Cel mai elegant și mai draguț calendar apărut anul acesta, de folos pentru soldați, economi, tineri, studenți, preoți, învățători, cuprinzând un bogat material literar, poezii din război, povești, nuvele, îndrumări, măsuri și legi noi, despre ajutorul de stat, despre scumpirea biletelor de tren, despre nouile ordinațiuni date de guvern în chestia bucatelor, creșterii porcilor, cari soldați pot fi retrași de pe front, sosirea trenurilor, câți alegători români vor fi în Ardeal. Apoi povestiri de toată frumusețea: „Prescurile Palagiei“, de d. Septimiu Popa; „Inelul țiganului“; Poezii: „Viața“; „Mi-e frate“. „S'a dus a mea mândruță.“ Sfaturi practice pentru economi și soldați. Multe chipuri. Prețul numai 1 cor. 30 cu porto cu tot.

Comandați cât de iute, altfel se vând toate, — la „Poporul Român“, Budapesta, VII., Ilka-utca 36. 2—10

Se caută spre cumpărare:

100—150 Oi de prăsilă, care vor să fete în primăvară.

1 Păreche de hamuri de trăsură (Nemțești). 1-5

1 Car în stare bună, tare, pentru 2 cai, fabricație din Sibiiu sau jur.

1 Jiț de piele cu federe (arcuri).

Adresa la administrația foii „Gazeta Poporului“ sub deviza „Moșie.“

Un văduv tânăr

cu 3 copii de 4 și 6 ani, cu gospodărie întinsă și angajat cu salariu mare, dorește să aibă o damă simpatică ca reprezentantă de casă, în etate de 25 până la 35 ani, cu cultură românească și știință de clavier, care să reprezinte și supravegheze casa. O preoteasă văduvă chiar cu un copil va fi preferată. Cine s'ar hotări, să mă înștiințeze adresa:

Epitropia bisericească
în Vatra Moldoviței jud. Câmpulung
Bucovina. 3-4

Ofert de căsătorie.

O domnișoară inteligentă, în etate de 25 de ani, din familie fruntașă de țaran, în lipsă de cunoștință, caută pe această cale cunoștința unui funcționar român. Dispune de avere în bani gata 50,000 coroane. Doritorii sunt rugați a se adresa la redacția „Gazeta Poporului“ sub numele de „Moșta“. La cerere se trimite și fotografie.

3-3

Prăvălie românească de galanterie

I. Gruia

Sibiiu, Burgerg. (Str. Ocnei) 6

recomandă Onor. public românesc prăvălia sa de galanterie, jucării și mărunțisuri.

Vânzare en gros și en detai.

Mare asortiment în oglinzi de diferite mărimi, portofele (bughelare), bricege, broșe, mărgelă, inele, tabacheri, port-vizite etc. etc.

Mare depozit de hârtie de scris în toate mărimile și culorile, precum și bogată alegere în hârtii decorative pentru dulapuri.

Rame de fotografii în diferite forme și mărimi! 5

Toate mărfurile se vând cu prețuri curente la

prăvălia universală

I. GRUIA

Sibiiu—Nagyszeben, Str. Ocnei Nr. 6

Pictură bisericească și portrete

Aduc la cunoștința On. Public, că după un timp lung și greu întorcându-mă iarăși în mijlocul familiei, primesc în lucrare orice **pictură în oleu**, în special **bisericească**: iconostase, icoane în orice mărimi, **cruci**, reparaturi a tot felul de icoane și înori de iconostase.

După fotografii bune lucrez portrete până la mărimea
naturală în creion (Conffe) și în oleu.

: Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire :

Cerând sprijinul Onoratului Public românesc, semnez cu stimă:

Nicolae Baci, pictor

Agârbiciu-Szászegerbegy (Nagyküküllő megye).

2-6

Dela Administrația „Gazetei Poporului“ se poate comanda următoarea serie:

Tâlcuirea Crezului

sau

Credința creștină

26 predici pentru popor, în care se tâlmăcesc pe înțelesul tuturor învățăturile bisericii noastre creștinești.

Serierea aceasta e tradusă de episcopul Nicodem.

Prețul 3 cor. și 20 fil. cheltuieli cu trimisul.

A ieșit de sub tipar:

Dr. I. Broșu,

Casa dela Ierihon,

Omilii și cuvântări bisericești.

Un volum de predici pe înțelesul tuturor de 270 de pagini.

Se poate comanda din Arad, de la librăria diecezană, cu prețul de **6 cor. și porto 70 fil.**

Un băiat cu școală românească se primește

ca elev

la tipografia **G. Haiser**, strada Faurului Nr. 21

Abonați „GAZETA POPORULUI“!

foaie politică și culturală întocmită cu deosebire pentru trebuințele țaranului român dela noi.

Abonamentul costă:

Pe un an 15 cor.

Pe o jumătate de an 7 cor. 50 fil.

Pe 3 luni 4 cor.

Prețul unui număr 30 fil.

Săteni și ostași abonați

„GAZETA POPORULUI“!

Administrația: **Dragonerwache 2**

(Strada Gușteriții)